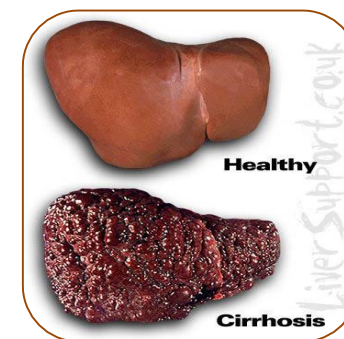

سیروز کبد

کبد، بزرگترین عضو بدن بوده، برای آنکه بدن درست کار کند، عملکرد صحیح آن ضروری است. کبد سموم را از خون خارج کرده یا خنثی می کند و عوامل دفاعی را برای کنترل عفونتها تولید می نماید و میکروبها و باکتریها را از خون خارج می کند. کبد پروتئینهایی را که انعقاد خون را تنظیم می کنند تولید نموده و صفرا می سازد که به جذب چربی ها و ویتامینهای محلول در چربی کمک میکند. شما بدون یک کبد کارآمد نمی توانید زندگی کنید.

در سیروز کبدی، بافتهای جوشگاه جایگزین بافت سالم و طبیعی می شود و جریان خون را در درون کبد مختل می کند و از کارکرد طبیعی آن جلوگیری می نماید. سیروز هزینه های زیادی را به بیمار و جامعه تحمیل می کند.

علتها:

✧ الکلیسم مزمن

✧ هپاتیت ب: ویروس هپاتیت ب احتمالاً شایعترین علت بروز سیروز در دنیاست. هپاتیت ب باعث التهاب و آسیب به کبد می شود که طی چند دهه می تواند باعث سیروز کبدی شود.

✧ هپاتیت C: ویروس هپاتیت C باعث ایجاد التهاب و آسیب کم شدت به کبد می شود و طی سالیان طولانی باعث بروز سیروز می شود.

✧ هپاتیت خود ایمنی: این بیماری به نظر می رسد که به وسیله حمله دستگاه دفاعی بدن به کبد و ایجاد التهاب، آسیب و در نهایت ایجاد بافت جوشگاهی و سیروز به وجود می آید.

✧ بیماریهای ارثی : همو کروماتوز، بیماری ویلسون و ... می تواند باعث آسیب کبدی و سیروز شوند.

✧ کبد چرب غیر الکلی: در این بیماری چربیها در کبد تجمع یافته و در نهایت باعث ایجاد بافت جوشگاه می شوند. این نوع التهاب کبدی در همراهی با دیابت، سوءتغذیه پروتئین، چاقی، بیماری عروق قلبی، و درمان دارویی با داروهای کورتونی دیده می شود.

✧ انسداد مجاری صفراوی: زمانی که مجاری حمل کننده صفرا مسدود می شوند، صفرا پسرفت می کند و به بافت کبدی آسیب می زند. در افراد بالغ مهمترین علت، سیروز صفراوی اولیه است که در آن مجاری صفراوی ملتهب مسدود شده و دارای بافت جوشگاهی میشوند. سیروز صفراوی ثانویه می تواند پس از جراحی کیسه صفرا در صورتیکه تنگی مجاری سهواً بدنبال عمل جراحی اتفاق بیفتد.

✧ داروها، سموم و عفونت: واکنش شدید به داروهای تجویزی، در معرض سموم محیطی قرار گرفتن، عفونت انگلی و حملات مکرر نارسایی قلبی همراه با کبد محتقن می تواند باعث بروز سیروز شود.

نشانه ها:

بسیاری افراد دچار سیروز در مراحل اولیه بیماری نشانه ای ندارند اما به هر حال زمانی که بافت جوشگاهی جایگزین سلولهای سالم میشود، عملکرد کبدی افت کرده و فرد علائم زیر را تجربه می کند:

فرسودگی- خستگی- بی اشتها- تهوع- ضعف- کاهش وزن- درد شکمی- رگهای خونی عنکبوتی شکل بر روی شکم

عوارض سیروز:

فقدان عملکرد کبدی از هر راهی بر بدن تأثیر می کند. موارد زیر مشکلات یا عوارض شایعی است که به وسیله سیروز ایجاد می شود.

✧ ورم و آسیت. زمانی که کبد توانایی اش را برای ساخت پروتئین آلبومین از دست می دهد، آب در پاها(ورم) و شکم (آسیت) تجمع می یابد.

✧ کیبودی و خونریزی. زمانی که کبد ساخت پروتئینهای مورد نیاز برای لخته شدن خون را کند یا متوقف می کند، فرد دچار کیبودی یا خونریزی آسان می شود.

مجمع بیمارستانی امیراعلم

Amiralam.tums.ac.ir

آموزش به بیمار

از سیروز کبدی چه می دانید؟

❁ **یرقان** - یرقان زرد شدن پوست و چشمهاست .

❁ **خارش**. محصولات صفراوی در پوست رسوب کرده و می توانند خارش شدید ایجاد نمایند.

❁ **سم** در خون یا مغز. یک کبد آسیب دیده نمی تواند سموم را از خون بردارد و این مسئله باعث تجمع سموم در خون و نهایتاً مغز می شود. بنابراین، سموم میتوانند عملکرد ذهنی را کند کنند و باعث تغییرات شخصیتی، کما و حتی مرگ شوند. علائم تجمع سم در مغز شامل بی توجهی به ظاهر شخصی، عدم پاسخدهی، فراموشکاری، مشکلات تمرکز گرفتن یا تغییرات عادات خواب می باشند(انسفالوپاتی کبدی).

❁ **حساسیت** به دارو. سیروز باعث کاهش توانایی کبد برای غربال کردن داروها از خون می شود. از آنجا که کبد داروها را با سرعت همیشگی از خون خارج نمیکند آنها به مدت طولانی تری فعالیت می کنند و در بدن تجمع می یابند. این مسئله باعث می شود که فرد به داروها و عوارض جانبی آنها حساستر شود.

❁ **افزایش فشار خون** باب. به طور طبیعی، خون روده و طحال از طریق ورید باب به کبد حمل می شود. سیروز سرعت طبیعی جریان خون ورید باب را کم می کند که باعث افزایش فشار داخل آن می گردد، به این وضعیت افزایش فشار خون باب گفته می شود.

❁ **واریس** ها. زمانی که سرعت جریان خون ورید باب کاهش می یابد، خون روده و طحال به رگهای معده و مری پس زده می شود. این رگها ممکن است بزرگ شوند چرا که قرار نبوده این میزان زیاد خون را حمل کنند. رگهای خونی بزرگ شده که واریس نامیده میشوند دیواره نازکی دارند و با تحمل این فشار، ممکن است بترکند. اگر این رگها بترکند نتیجه آن یک خونریزی شدید در قسمت فوقانی معده و مری است که نیاز به توجه فوری پزشکی دارد.

❁ **مقاومت** به انسولین و نوع ۲ دیابت. سرطان کبد و مشکلات سایر اعضا. سیروز میتواند باعث اختلال عملکرد دستگاه دفاعی بدن شود که این امر منجر به عفونت می گردد. مایع تجمع یافته در شکم (آسیت) ممکن است به وسیله باکتریهای که به طور طبیعی در روده وجود دارند آلوده شود. سیروز می تواند منجر به ناباروری جنسی، اختلال عملکرد کلیه، نارسایی آن و پوکی استخوان شود.

تشخیص سیروز کبدی

پزشک سیروز را بر اساس نشانه ها، یافته های آزمایشگاهی، سابقه پزشکی و معاینه بالینی تشخیص می دهد. پزشک ممکن است در خواست سونوگرافی، CT scan، ام آر آی یا اسکن کبد نماید و یا حتی بیوپسی کبد انجام دهد.